

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Lenky Krupičkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Ing. Petra Šuránka v právní věci žalobce: **L. A. T.**, zastoupen Mgr. Markem Kovandou, advokátem se sídlem Malá Štěpánská 1932/3, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 1. 2025, č. j. 1 A 10/2025 - 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 2. 1. 2025, č. j. OAM-1727/BA-BA07-BA03-Z-2024 (dále též „napadené rozhodnutí“), žalovaný rozhodl o zajištění žalobce v zařízení pro zajištění cizinců podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Podle § 46a odst. 5 téhož zákona byla doba trvání zajištění stanovena do 16. 4. 2025 (110 dní). Žalovaný dospěl k závěru, že se lze oprávněně domnívat, že žádost o udělení mezinárodní ochrany byla podána pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění či je pozdržet, ačkoliv stěžovatel mohl o tuto ochranu požádat již dříve.

[2] Uvedenému rozhodnutí žalovaného předcházelo rozhodnutí ze dne 22. 12. 2024, jímž byl žalobce zajištěn za účelem vycestování podle § 124b odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, neboť nerespektoval rozhodnutí ze dne 18. 8. 2023 o povinnosti opustit území a nadále (nelegálně) setrval na území České republiky v době od 13. 10. 2023 do 21. 12. 2024 (pobytové oprávněním nedisponuje *de facto* již od konce roku 2012). Dne 28. 12. 2024 žalobce v zařízení pro zajištění cizinců požádal o udělení mezinárodní ochrany. Poté byl přezajištěn napadeným rozhodnutím.

II.

[3] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále též „městský soud“), který ji shora označeným rozsudkem zamítl. Nepřisvědčil

námítce, že zajištění mělo být nahrazeno zvláštním opatřením za účelem vycestování. Podle soudu z pobytové historie žalobce plyne, že žalobce není ochoten dobrovolně vycestovat. Konkrétně městský soud poukázal na to, že po neúspěšné žádosti o povolení k pobytu byla žalobci uložena povinnost opustit území, jejíž právní následky jsou mírnější než správní vyhoštění a zohledňují zásah do soukromého a rodinného života. Žalobce si však oprávnění k pobytu nevyřídil a zřejmě spoléhal na to, že jeho vědomý neoprávněný pobyt v České republice nebude odhalen. Důvodný je také závěr žalovaného o účelovosti žádosti žalobce o mezinárodní ochranu. Žalobce žije na území přes 20 let, podle svých vyjádření necítí překážku vycestování do vlasti, nemá obavy z návratu a má se kam a za kým vrátit. Žádost podal až poté, co byl zadržen a zajištěn, a při pohovoru přiznal, že je to jediná možnost pro legalizaci jeho pobytu. Žalovaný též řádně odůvodnil nemožnost uložit žalobci zvláštní opatření za účelem vycestování. Ani podle soudu nelze důvodně spoléhat na to, že by žalobce respektoval mírnější opatření. Svým dosavadním jednáním neprokázal snahu dodržovat český právní řád, čehož si byl plně vědom. Možnost dobrovolně vycestovat za účelem zajištění pobytového titulu již měl, nevyužil ji a setrval na území nelegálně. Podle městského soudu pak zjištěné skutečnosti nesvědčí o tom, že by dočasné odloučení žalobce od jeho rodiny nepřiměřeně zasahovalo do soukromého a rodinného života žalobce. Pochybení neshledal ani ve vztahu ke stanovení délky doby zajištění.

III.

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Namítá v ní, že městský soud nesprávně vyhodnotil zákonnost zajištění. Bylo namístě uložit mírnější opatření. Soud nesprávně dovodil, že by nebyla účinná. Z rozhodovací praxe naopak plyne, že by opatření mohla naplnit účel sledovaný zajištěním. Došlo proto k porušení zásady minimalizace zásahů do osobní svobody. Stěžovatel dále namítá, že žalovaný nevzal v úvahu jeho osobní a rodinné poměry. Dodává, že má v České republice manželku a dvě nezletilé děti, které jsou na něm ekonomicky i citově závislé. Zajištění proto mělo významný dopad na stěžovatelův rodinný život. Žalovaný se dostatečně nezabýval uložením zvláštních opatření a zajistil stěžovatele bez dostatečného odůvodnění. Pro výše uvedené stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, případně ve věci sám rozhodl.

IV.

[5] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že z jeho rozhodnutí je dostatečně patrné, z jakých podkladů vycházel a proč dospěl k závěru, že stěžovatel podal žádost o mezinárodní ochranu pouze účelově, s cílem oddálit správní vyhoštění. K tomu zopakoval okolnosti zadržení stěžovatele a jeho následného zajištění. Dodal, že by s ohledem na jednání stěžovatele bylo uložení zvláštních opatření za účelem vycestování zcela nedostačující a neúčinné. Je zřejmé, že v jeho případě existuje nebezpečí, že se bude vyhýbat své povinnosti vycestovat z ČR. S ohledem na to žalovaný navrhl, aby byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost, popřípadě zamítnuta.

V.

pokračování

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[7] Na nyní projednávanou věc se užije § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, podle něhož platí: *Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.* Pro vymezení institutu nepřijatelnosti Nejvyšší správní soud odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž vyložil neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. Z uvedeného usnesení plyne, že kasační stížnost lze přijmout k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to i) z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo ii) v případě zásadního právního pochybení krajského soudu (srov. též Kühn, Z. In: Kühn, Z., Kocourek, T. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019, k § 104a, především body 6 a 11).

[8] Předmětem přezkumu městského soudu bylo rozhodnutí o zajištění stěžovatele jako žadatele o mezinárodní ochranu podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu, zejména posouzení možnosti uložení (mírnějších) zvláštních opatření podle § 47 téhož zákona.

[9] Výkladem uvedených ustanovení na podkladě obdobné stížní argumentace se Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval (viz např. rozsudky ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 Azs 420/2018 - 32, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, ze dne 23. 5. 2019, č. j. 7 Azs 532/2018 - 29, ze dne 17. 7. 2020, č. j. 3 Azs 295/2019 - 32, ze dne 27. 10. 2021, č. j. 1 Azs 36/2021 - 27, nebo ze dne 11. 6. 2021, č. j. 4 Azs 136/2021 - 50), přičemž neshledal důvod se od své stávající judikatury odchýlit. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné pochybení městského soudu, které by v této věci založilo přijatelnost kasační stížnosti. Ostatně ani stěžovatel sám nezdůvodnil, proč by měla být jeho kasační stížnost přijatelná. S ohledem na to Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v dané věci nejsou výše uvedené podmínky přijatelnosti splněny a shledal kasační stížnost nepřijatelnou.

[10] Cílem zajištění podle § 46a odst. 1 písm. e) zákona o azylu není pouze zabezpečit účast cizince v řízení o mezinárodní ochraně, ale především zabezpečit jeho dostupnost pro případný výkon povinnosti opustit území, pakliže by se příslušné rozhodnutí stalo vykonatelným v důsledku negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně, a zamezit tak zneužívání řízení o udělení mezinárodní ochrany pro nelegální migraci či jiné nelegální aktivity (rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 6. 2017, č. j. 3 Azs 287/2016-27, ze dne 5. 3. 2013, č. j. 3 Azs 24/2013-42, ze dne 15. 2. 2017, č. j. 10 Azs 284/2016-35, ze dne 28. 2. 2017, č. j. 4 Azs 9/2017-31, či ze dne 28. 6. 2017, č. j. 1 Azs 349/2016-48).

[11] Při posuzování, zda je možné uložit cizinci namísto zajištění zvláštní opatření podle § 47 zákona o azylu, přitom nelze odhlížet od důvodů zajištění. Důvody zajištění se s okolnostmi znemožňujícími využít zvláštní opatření mohou do značné míry překrývat (rozsudek č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, bod 25, usnesení ze dne 13. 1. 2022, č. j. 1 Azs 328/2021 - 26, bod 7). Pro zajištění cizince podle § 46 odst. 1 písm. e) zákona o azylu je nezbytné, aby na základě objektivních okolností (zejm. předchozí jednání cizince)

existovaly oprávněné důvody se domnívat, že podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany bylo pouze účelové (rozsudek č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, bod 25). Při posuzování, zda není možné využít opatření podle § 47 zákona o azylu, je třeba zvážit mj. osobní, majetkové a rodinné poměry cizince, charakter porušení povinností souvisejících s řízením o správním vyhoštění nebo jeho dosavadní chování (rozsudek č. j. 1 Azs 349/2016 - 48, bod 27). Volba zvláštních opatření je vázána na předpoklad, že cizinec bude se správními orgány spolupracovat při realizaci tohoto opatření. Pokud zde existují skutečnosti nasvědčující tomu, že cizinec bude mařit správní řízení či výkon případného rozhodnutí o správním vyhoštění, nelze přistoupit ke zvláštnímu opatření (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2019, č. j. 7 Azs 206/2019 - 28).

[12] Městský soud postupoval zcela v souladu s uvedenou judikaturou. Ve vztahu k účelovosti žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany stejně jako žalovaný zdůraznil, že o ni stěžovatel po dobu svého pobytu v ČR čítající 20 let nikdy nežádal a učinil tak až po svém zajištění. Netvrdil přitom žádné překážky, které by mu objektivně bránily v jejím podání. Současně netvrdil jakoukoliv hrozbu pronásledování v zemi původu. Naopak uvedl, že z návratu nemá obavy a že mezinárodní ochrana je jeho jedinou možností za situace, kdy se mu pobytové oprávnění nepodařilo získat. Tyto skutečnosti žalovaný a městský soud legitimně hodnotili jako oprávněné důvody pro domněnku, že stěžovatel podal žádost pouze s cílem vyhnout se hrozícímu vyhoštění.

[13] Městský soud rovněž v souladu s výše popsányi východisky posuzoval, zda se žalovaný dostatečně a správně vypořádal s otázkou uložení (mírnějších) zvláštních opatření namísto zajištění stěžovatele. Připomněl skutkové okolnosti projednávané věci, z nichž žalovaný vycházel, a shodně s ním konstatoval, že by taková opatření nebyla účinná. Zohlednil zejména pobytovou historii stěžovatele, který na území pobýval více než 10 let bez pobytového oprávnění, aniž by svou situaci řešil, vědomě po dobu více než jednoho roku nerespektoval uloženou povinnost opustit území a nelegálně zde pracoval. Takové jednání ve spojení s účelovou žádostí judikatura Nejvyššího správního soudu setrvale aprobejuje pro vyloučení možnosti uložení zvláštních opatření (viz např. rozsudky ze dne 21. 2. 2019, č. j. 9 Azs 420/2018-32, ze dne 27. 2. 2019, č. j. 6 Azs 351/2018 - 32, ze dne 11. 4. 2019, č. j. 7 Azs 41/2019 - 24, atp.). Obstojí proto závěr městského soudu, že jednání stěžovatele svědčí o vědomém nerespektování právních norem a účelovosti, přičemž stěžovatel neoznačil žádné skutečnosti, na jejichž základě by bylo možné rozumně předpokládat, že by své jednání náhle změnil a respektoval uložená zvláštní opatření. Naopak lze legitimně usuzovat na to, že by se v případě negativního výsledku řízení o mezinárodní ochraně dále uchýloval k nelegálnímu pobytu. Městský soud rovněž řádně vysvětlil, proč na tomto závěru nic nezměnil obecný poukaz stěžovatele na jeho rodinné poměry. Stěžovatel ostatně s jeho hodnocením v kasační stížnosti ani nijak nepolemizuje. Jeho prosté tvrzení o ekonomické závislosti rodiny na jeho osobě neodpovídá obsahu správního spisu, neboť stěžovatel do protokolu o podání vysvětlení ze dne 22. 12. 2024 uvedl, že nepracuje, je v domácnosti, jeho žena pracuje v nehtovém studiu a nájemní smlouva k bytu je psána na ni.

[14] I s ohledem na obsahovou úspornost kasační stížnosti tak Nejvyšší správní soud neshledal v hodnocení městského soudu žádné pochybení, natož pochybení zásadní, které by mělo vést ke zrušení napadeného rozsudku.

pokračování

[15] Nejvyšší správní soud s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, a proto ji v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4). Stěžovatel nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, ve věci neměl úspěch. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady v řízení o kasační stížnosti nevznikly. Žádný z účastníků proto nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. března 2025

Mgr. Lenka Krupičková
předsedkyně senátu